

Helse- og omsorgskomiteen Stortinget

Dato:
14.01.21

Ref.:
KMK/ghb

Støtte til SVs representantforslaget om å sikre likeverdige og gode rehabiliteringstjenester i hele landet, dok 8

Manglende rehabiliteringstilbud til personer med demens.

Ferske forekomsttall fra Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse viser at det er 101 118 personer med demens i Norge. Dette tallet er langt høyere enn forventet, og tallet vil nesten fordobles i årene frem mot 2040. Det er således ingen tvil om at denne pasientgruppens hjelpebehov vil føre til et sterkt press på helse- og omsorgstjenestene i årene frem over.

Demens er en betegnelse på en rekke kroniske hjernesykdommer og -skader som over tid forårsaker kognitiv svikt, atferdsendringer og redusert evne til å klare seg i hverdagslivet. De vanligste kognitive symptomene ved mild grad av demens som er redusert hukommelse, innlæring og språkevne. Ved alvorlig grad vil i tillegg motorisk svikt tilkomme.

Personer med demens kan ha god nytte av rehabilitering slik det beskrives i Nasjonal veileder om rehabilitering, habilitering, individuell plan og koordinator. Likevel står personer med demens som pasientgruppe ofte uten et reelt rehabiliteringstilbud. Verken de kommunale helse- og omsorgstjenestene eller spesialisthelsetjenesten tilbyr målrettet kognitiv rehabilitering til personer med demens, for å bevare eksisterende funksjoner, bremse utvikling av funksjonstap og tilpasse livet til endrede forutsetninger. I praksis kan se ut som om pasientgruppen rutinemessig blir kategorisert som «ikke-rehabiliterbare». I tilfeller der personer med demens får tilbud om rehabilitering er dette ofte en følge av nyoppstått skade eller funksjonsfall, og rehabiliteringen retter seg ikke inn mot demenssykdommen i seg selv.

Mangelen på målrettede rehabiliteringstilbud kommer trolig av at de aller fleste demenssykdommer har en progredierende natur og at personer med demens av den grunn ikke anses å ha et rehabiliteringspotensiale. Videre er det tydelig at rehabiliteringsfeltet mangler gode metoder for kognitiv rehabilitering av personer med demens. Forskning gjennomført, blant annet i England, viser at personer med mild til moderat grad av demens har effekt av målrettet kognitiv rehabilitering. Personer med demens kan lære seg noe nytt, få økt mestring i hverdagen og trene opp sine kognitive funksjoner, men de trenger tilpasset rehabilitering. Denne typen rehabiliteringsinnsats handler om å legge til rette for at den enkelte skal få fungere optimalt her og nå, med sin demenssykdom.

Det er viktig i alt rehabiliteringsarbeid å skape en sammenheng mellom den enkeltes ressurser og aktivitet i hverdagen. Slik sammenheng vil gange personer med demens på linje som alle

www.aldringoghelse.no

andre. Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse ønsker å påpeke at økt mestring i hverdagen i en kortere eller lengre periode har stor betydning for personer med demens, både når det gjelder livskvalitet og behov for bistand fra kommunale tjenester.

Med vennlig hilsen

Kari Midtbø Kristiansen
Daglig leder

Guro Hanevold Bjørkløf
Fagsjef demens

